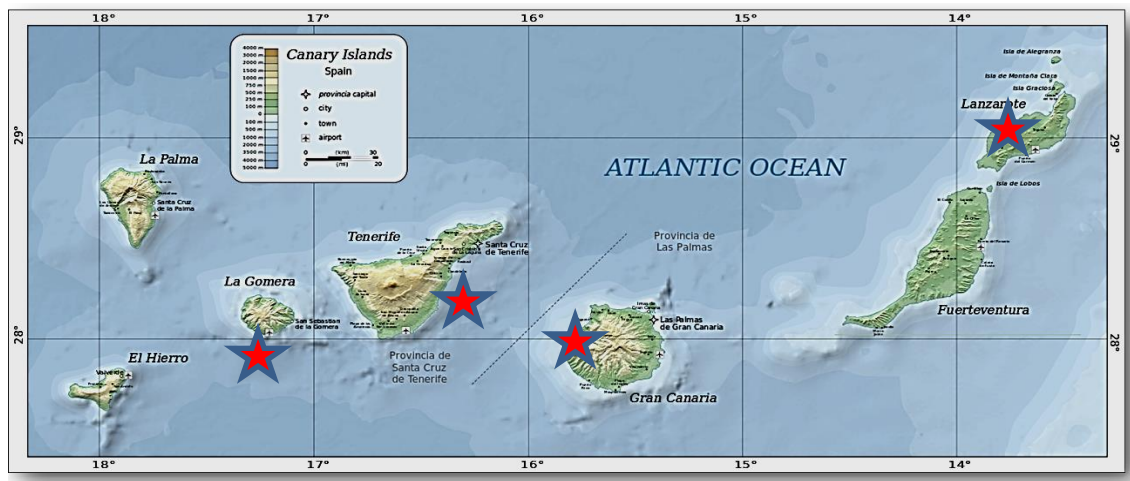

האיים הקנרים – סיכום הטיול למטיילי "בריזה" בהדרכת עוזי טאובר

האיים הקנרים (הנמנים על 17 הקהילות האוטונומיות של ספרד) משתרעים ממערב לצפון אפריקה ומהווים גשר ייחודי בין תרבויות, חי וצומח. מרביתם איים געשיים היוצרים נופים עוצרי נשימה, לצד יערות גשם ייחודיים ונדירים, חופי ים נפלאים כמו גם גן עדן לתרבות קולוניאלית ספרדית אשר סימניה ניכרים במרבית הערים. קבוצת האיים מהווה חלק מחמש קבוצות נוספות הפזורות במרחב, והנקראות כולן "איי מקרונזיה" (האיים האזוריים-פורטוגל / איי מדיירה-פורטוגל) / איי הפרא-פורטוגל/ האיים הקנרים-ספרד / איי כף ורדה)

האקלים באיים הוא טרופי או סובטרופי, ואף לא אחת מקבוצות האיים הייתה בעברה חלק מיבשת כלשהי, עובדה שאפשרה התפתחות צומח וחי ייחודיים. חורש הלאוריסילבה (עצי ער) כיסה בעבר את רובם של האיים האזוריים, האיים הקנרים המערביים ואת מדיירה, בעיקר בגבהים.

האיים הקנרים היו ידועים בעולם העתיק. רבים ייחסו להם את שרידי יבשת אטלנטיס האגדית, העשירה, בעלת התרבות המפותחת, שהשתרעה לא רחוק מחופי צפון-מערב אפריקה, ואשר נבלעה יום אחד על ידי האוקיינוס והותירה אחריה על פני המים רק את הפסגות הגבוהות ביותר שלה.

הרומאים נהגו מעת לעת להופיע באיים, לחטוף גואנצ'ים לעבדות ואת כלביהם לשימוש ביתי. ריבוי כלבי הגואנצ'ים העניק לאיים את שמם "קנאריה", (כלב, בלטינית עתיקה).

7.2.16 א' יום 1

את יומנו הראשון בילינו בעיר **ברצלונה**, כתחנת מעבר לאיים הקנרים. טיילנו ברחבי העיר, ביקרנו בכמה אתרים כגון גבעת מונז'ואיק, צפינו אל מתחמי היריד הבינלאומי הגדול שנערך כאן ב-1929 וכן אל נופה של העיר שידעה כה רבות.

לאחר הפסקה במהלכה שוטטנו ברחבי שדרת ה"רמבלס", חלפנו על פני שדרות "גארסייה", צפינו על המבנים שעיצב גאודי, ניצבנו משתאים אל נוכח כנסיית "המשפחה הקדושה", שבנייה אמור להסתיים בעוד כ-10 שנים והקמתה הייתה שיא ליצירתו של גאודי המנוח. מכאן המשכנו בנסיעה

לאורך שדרת האלכסון ("הדיאגונאל") ברובע ההרחבה היוקרתית על שלל מבניו (האישמפלה), אל מגדל אגבאר ("המלפפון" הגדול של העיר), דרך רובע ה"סיוטדלה" וחזרה אל שדה התעופה.

עייפים נחתנו בבירת האי סנטה קרוז, קבלנו את מפתחות החדרים במלון אסכואלה המהודר, וצנחנו אל לילה שקט.

8.2.16 ג' יום 2

עם בוקר פגשנו במדריך המקומי חוזה, שקיבל את פנינו בחיוך רחב ובסבר פנים פות. יחד עמו התחלנו לשוטט באי טנריף, כאר יעדנו הראשון היה ביקור בעיר הקולוניאלית "**לה לגונה**". העיר הוקמה בשלהי המאה ה-15, והקמתה מציינת את סיום הכיבוש של האי מידי אחרוני הגואנצ'ים המתמרדים. כאן, מסביב ללגונה של מים מתוקים הוקמה העיר ומכאן נשלטו ענייני האי לראשונה. התחלנו את ביקורנו בכיכר המרכזית "**פלאסה דל אדלאנטדו**" על שמו של כובש האזור ומייסד המושבה הצעירה. ביקורנו בחצר קולוניאלית מקסימה שהייתה בזמנו חלק מארמון ראשי העיר, וכיום מהווה מרכז מידע לתייר. המשכנו לאורך מבנים קולוניאליים מרשימים וביקורנו **בשוק המקומי**. ממנו, חזרה אל **ארמון הבישוף** האפור בצבעו אל אוניברסיטת העיר, שהייתה הראשונה שנחנכה באיים הקנרים במאה ה-17. המשכנו אל הכיכר ממנה נראים שרידי הלגונה, המקום בו הוקמה העיר לראשונה. מי הלגונה התעפשו עם השנים ולכן זו יובשה על ידי עצי איקליפטוס. בכיכר קטנה זאת ראינו גם את המצבה המציינת כי העיר הייתה בירת ספרד כולה, למשך יום אחד, בעת הכיבוש הנפוליאוני (1808). מכאן, דרך **כנסיית קונספסיון** (כנסיית "העיבור הקדוש"), שמגדל הפעמונים המרובע שלה נחנך במחצית המאה ה-16 ומהווה את סמלה של העיר. מעט זמן חופשי לשיטוט, דרך התיאטרון של לה לגונה וכן קתדראלת העיר, והנה שבנו אל האוטובוס.

המשכנו בדרכנו לאורך כביש האורך המערבי, החולף על פני שדות מוריקים וגלי ים בדרכנו לעיר לה אורוטאבה. קודם לכן עצרנו בנקודת תצפית ממנה נשקף נוף מרהיב של **עמק אורוטאבה**, אשר נוצר כתוצאה מהתפרצות הר הגעש הגדול באי, טיידה. את ההר הגבוה, כמו גם את מורדות גלישת הלבנה, ראינו על פני העמק הפורה אשר שימש שדה ניסויים גדול לפרופ' **אלכסנדר פון הומבולדט** מברלין. הלה ישב כאן ימים ארוכים ובחן את חגורות הצומח המתפתחות במדרונות הלבנה, ובהתאם היו המלצותיו לגידולים חקלאיים. בחגורה התחתונה, הקרובה לים, המליץ לגדל בננות ופפיה, גבוה יותר גידולי ירקות. בחגורה הגבוהה יותר קיים עד היום יער אורן קנרי אדיר ומעליו מתנוסס הר הגעש טיידה, החשוף כמעט לחלוטין. שוחחנו קצת על תופעת "הגשם האופקי" האופיינית לאי כמו גם לאיים נוספים. הגשם האופקי נוצר מעצירת העננות על ידי יערות האורן, כמו גם סלעי הלבנה הגבוהים של ההר. חלחול המים נתפס על ידי האדם לשימוש חקלאי.

המשכנו מכאן אל העיר **לה אורוטאבה** בה נפרדנו מהאוטובוס ויצאנו למבע רגלי קצר. חלפנו על פני כיכר החוקה וכנסיית סן אוגוסטין הנאה. טיפסנו אל **גני וויקטוריה** מהם ניבט נוף מרהיב של גגות העיר כמו גם שלל צמחים ייחודיים למקום. ביקרנו גם בגן הבוטני של העיר, וטיפסנו בהמשך אל היפה בבתים הקולוניאליים, "**בית המרפסות**". מכאן, אל האוטובוס ואל יעדנו הבא.

בעיירה **איקוד דה לוס וינוס**, ששמה מציין את ריבוי הגפנים באזור כמו גם יקבי הבוטיק הרבים במרחב, ראינו את **עץ הדרקון העתיק**, בן כאלף שנה. אגדות רבות נקשרו לעץ שגבהו כ- 18 מטרים ומשקלו, יש אומרים, כ- 30 טונות. עץ מעורר כבוד זה התקדש על ידי הגואנצ'ים, תושביו הקדמונים של האי, ומן השרף הזולג ממנו ידעו להכין משחות מרפא וקודש. חנינו מעט לארוחת צהרים וטעמנו מיינות הסביבה. נראה כי המוצר ששבה את ליבנו יותר מכל היה פותחן הבקבוקים המיוחד...

אחר הצהרים הגענו אל **כפר הדייגים הציורי גרצ'יקו**. בעבר היה המקום הנמל העיקרי של תושבי האי ואולם התפרצות געשית בראשית המאה ה- 18, כיסתה אותו והרסה את מרבית בתיו. הלבנה הרותחת גלשה אל הים והתקרשותה המהירה יצרה בריכות טבעיות המשמשות כיום כבריכות רחצה לנופשים. מן ההרס הרב שרדה רק מצודת העיר "סן מיגל", מן המאה ה- 16. חלפנו על פניה והמשכנו אל כיכר העיירה המרכזית, התרשמנו ממבניה הנאים והמשוחזרים ובכך תם טיולנו הארוך ליום זה.

ארוחת ערב ולינה בטנריף

9.2.16 ד' יום 3

את חלקו הראשון והעיקרי של היום הקדשנו **להר הטיידה**, ולפארק הלאומי הגדול מסביבו. הר טיידה, המתנוסס לגובה של 3,718 מטרים נחשב להר הגעש הפעיל הגבוה ביותר באירופה, ובין הגבוהים בעולם. בין נובמבר לינואר מתכסה פסגתו בשלג צח, מה שהעניק את השם "טנריפה" לאי (ההר הלבן, או הר השלג). זהו אחד מ-15 פארקים לאומיים בספרד והגדול ביותר בהם, ייחודו של ההר בצורות הבזלת המגוונות סביבו, כמו גם במיקרו-אקלים בו הוא נמצא, המהווה בית גידול ייחודי לצמחים אנדמיים ולבעלי חיים נדירים, בהם לטאת הקנרים הגדולה (כוח). בדרכנו אל מרומי ההר חצינו את חגורות הצומח של האי ונחשפנו לתצפיות נוף מרהיבות. התחלנו בביקור באזור הידוע בשם **רוקה דה גרסייה**, בו מתנשאים סלעים בעלי צורות מגוונות ושוטטנו מעט במסלולי הטיול שהמקום מציע. צפינו על הקלדרה (הקערה) הענקית אשר נוצרה כאן לפני מיליוני שנה, טרם התרוממותה המאוחרת של פסגת ההר. הקלדרה על שלל תצורותיה שימשה שדה ניסוי לרכבי נאס"א לקראת המראת אפולו 11 אל הירח. בין שלל הצמחים היכרנו מקרוב את ה"טאחינאסטה"-עכנאי הטיידה הגבוה, הידוע בכינויו "מגדל התכשיטים". לאחר ביקור במרכז המבקרים של ההר, המשכנו דרכנו חזרה.

עצרנו לבקר **בפירמידות המוזרות והמסקרנות של גוימאר**. עמק גוימאר משתרע בצדו המזרחי של האי, ואף הוא עוצב בשל התפרצות מאוחרת של הר הטיידה. צד זה שחון ויבש יותר מן הצד המערבי של האי, וניכרים סימנים רבים של טרסות חקלאיות, כמו גם עבודות קדומות של סיקול אבני בזלת.

במקום זה נמצאות שש פירמידות, אשר בעבר נחשבו כערימות אבנים שסוקלו. ואולם הפירמידות גילו עניין וסקרנות רבה אצל החוקר הנורווגי הידוע **ת'ור היירדאל**, אשר הניח כי מדובר באתרי פולחן

קדומים. הוא זיהה מתכונת בנייה זהה לפירמידות, מדרגות המובילות אל רחבה טקסית וסיתות מושלם, הכולל כיוונים מדויקים בין מזרח ומערב. אליבא ד'הירדאל', ייתכן כי התרבות שחייתה כאן בעבר ציינה תרבות-מעבר בין תרבויות העולם העתיק כמו מצרים העתיקה ומרכז אמריקה של תרבות המאיה. הנחה זו ועוד סברות כאלו או אחרות הביאו להקמת מרכז המבקרים הגדול בו ראינו את הסרטון, וכן שוטטנו מעט לתצפית על הפירמידות.

מכאן המשכנו אל העיירה הקטנה **קאנדלארייה**, השוכנת על חוף הים. בקצה המדרחוב כיכר גדולה התחומה על ידי פסלי **שבעת מלכי הגואנצ'ים**, וכן כנסיית קנדלאריה. בתוך הכנסייה ניצבת הקדושה האוחזת בנר, שנתגלתה באקראי במאה ה-14 נחשבת למבשרת הנצרות טרם הופעת הספרדים.

הזדרזנו לנסוע ל**סנטה קרוז בירת האי** כדי לחזות במצעד המפורסם המהווה אטרקציה מיוחדת המושכת רבים ממבקרי האי. המצעד עובר בד"כ ביום השלישי לחגיגות הקרנבל, יום לפני יום ד' של האפר. שוחחנו מעט על תרבות הקרנבלים ועל מקורות המנהג, החל משורשיו הפגאניים עת נהגו תרבויות שונות (בעיקר באירופה) וציין יום מיוחד לרגל פתיחת חביות התירוש, מה שמבשר את בוא האביב. עמדנו גם על הקשר בין מנהג קדום זה למנהגי הכנסייה שאימצה את חגיגות הקרנבל והשיתה אותן על מאמיניה, כציון לקראת צום הלנט הגדול החל כל שנה כ-40 יום בין יום רביעי ל האפר, לבין יום שיש הטוב, בו נצלב ישוע. המצעד היה ססגוני וקולני וכלל חבורות של עובדים, תלמידי בתי ספר, מועדונים וקבוצות שונות אשר הובילו עגלות צבעוניות, פיזזו ושרו ובעיקר הצטלמו עם הקהל המריע. היה לנו קצת צפוף, אולי גם קריר, אבל היה כף.

ארוחת ערב ולינה בטנריף

10.2.16 ה' יום 4

הבוקר השכמנו כדי להספיק ולהגיע לעיר **לוס כריסטיאנוס**, בדרום האי, בה היכרנו את המדריך הנחמד אילדפונסו, שהוא בעל הקול הרדיופוני והדיבור הקולח והנעים. הפלגנו במעבורת מהאי טנריפה אל "**לה גומרה**", אי קטן ועגול ובו נופים הרריים מיוערים, עמקים וגיאיות מרשימים ביניהם. תוך כדי טיפוס אל פסגת האי חלפנו על פני מצוקים מרשימים, צפינו על סלע האש ("**אגאנאדו**") ומהר מאד חזינו בשינוי שחל באוכלוסיית הצומח. מצמחייה חצי מדברית אל **יער לאוריסילבה עבות**, טובל בערפילים. ואכן, ביקרנו **בפארק הלאומי גראחונאי**, אחד מאתרי המורשת של אונסק"ו. היכרנו בו את עצי הער והאברש, כמו גם צמחים ייחודיים נוספים. יערות הער הינם שריד קדום של תקופה שנעלמה מפני כדור הארץ לפני כ- 3 מיליון שנים, אך באיים הקנרים נשמרת עדיין בשל המיקרו-אקלים הייחודי. לכאן הגיעו שרידי היער באמצעות שרשים צפים מאירופה או בלשלת הציפורים, ומצאו כאן עדנה.

הסיוור ביער, בו ראינו גם את הלגונה היבשה, אשר שמשה כמרכז פולחני לגואנצ'ים, חשף אותנו יתרה לתרבות הילידית של האיים.

שוחחנו בהרחבה על הגואנצ'ים, תושביו הקודמים של הקנאריים. ייתכן כי מקור שמו של האי בכינוי לשבט ברברי ממערב הסהרה, שבט גומריה, אשר בניו נאלצו להימלט מאימת המאורעות האלימים שפקדו את צפון אפריקה החל מהמאה ה-3 לפנה"ס. הנמלטים נטלו עמם עזים, חזירים וכן כלבים, מצאו מסתור ושלווה באיים הקנרים, וחיו באורח שבטי. באזור זה חיה האוכלוסייה ככל הנראה בבידוד יחסי עד לכיבוש הספרדי במאה ה-15. רבים מהגואנצ'ים מתו בהתנגדות לכיבושים מאוחרים, אחרים מתו ממחלות שהאוכלוסייה המבודדת לא הייתה חסינה אליהם.

לגואנצ'ים היו הרבה אלים, להם נהגו להקריב קרבנות. בין החשובים ביותר היו: אצ'מן: נחשב לאל העליון, מאגק: אל השמש במיתולוגיה הגואנצ'ית. גואיוטה: שד במיתולוגיה הגואנצ'ית ונתפס גם כאל השאול.

למרות אורח חיי תקופת האבן שניהלו, גידול בעלי חיים ומזון, ידעו הגאנצ'ים לחנוט גוויות וברחבי האיים נמצאים מוזיאונים בהם מוצגות מומיות חנוטות בעור עיזים.

לאחר הסיור ביער ביקרנו במרכז המבקרים של האי לה גומרה, והמשכנו אל ארוחת צהריים "קייבוצית" בו נכחנו **במופע השריקות**. שפת השריקות הינה ייחודית ללה גומרה בשל מבנהו ההררי והמנותק של האי. בהעדר דרכי תקשורת, פיתחו תושביו את שפת השריקות המוסכמת, שפה הנשמרת כיום ונלמדת כלימודי חובה בבתי הספר ברחבי האי.

המשכנו ונסענו בדרכים הרריות בין הכפרים ברחבי האי. צפינו על האזורים החקלאיים שבו, בעיקר על מטעי הבננות ואף **עצרנו לביקור בחווה** קחנה כדי לסקר את צמחיה המגוונים.

בשעות אחר הצהריים שבנו אל בירת לה גומרה, **סן סבסטיאן** ושוטטנו מעט בסמטאותיה. ביקרנו **בכנסיית "העלייה השמימה"** החשובה בה ביקר קולומבוס במהלך הפלגותיו לעולם החדש. סיפרנו

מעט על האיש שהיה לפורץ דרך ונחשב למגלה העולם החדש, על סקרנותו ומסעותיו, ובעיקר, כיצד ידע לנצל את משטר הרוחות האופייני לאי. רוחות אירופה יורדות דרומה עוברות את מיצר גיברלטר, ובאזור צפון מערב הסהרה פונות מערבה, דרך האי לה גומרה. מכאן, הזדמנות מצוינת לתפוס משב רוח יעיל ו... מערבה אל העולם החדש. לקינוח... לגמנו מעט באראקיטו – משקה מקומי המבוסס על ליקר 43, קפה, חלב ממותק ופיסת לימון.

שטנו חזרה לאי טנריפה וחזרה למלוננו.

חווייה מיוחדת הייתה לאלה מאתנו אשר קפצו לחוויית "תהלוכת קבורת הסרדין". תהלוכה זאת מציינת את תום חגיגות הקרנבל, והיא אולי העליזה בכל התהלוכות. במהלכה הולך המון גדול, בעיקר גברים הלבושים בבגדי נשים אבלות, ומקונן על העבר, מצפה לעתיד טוב יותר. בטקס מיוחד ואילולי משהו, שורפים את הסרדין ברקע תרועות הקהל, ומייחלים לשנה חדשה וטובה.

11.2.16 ו' יום 5 גראן קנריה

עם בוקר טסנו ללאס פאלמס, בירת האי **גראן קנריה**. האי גראן קנריה משתרע ע"פ 1,450 קמ"ר, וחיים בו קרוב למיליון תושבים (כרבע מאוכלוסיית הקנרים). אספנו את המדריך חואן קרלוס ויחד עמו התחלנו לטייל ביום בהיר ומקסים. התחלנו נסיעתנו לאורך דרך הים, "אוונידה מאריטימה", החולפת על פני העיר טלדה. טלדה מהווה את המרכז התעשייתי הגדול של ייצור מזון באיים הקנרים, ולמעשה מהווה את הסופרמרקט הגדול באיים. מכאן עלינו מעלה, אל עבר **הר געש כבוי בשם בנדמה** – Bendema, ממנו צפינו על כל המרחב המזרחי של האי. כפרים קטנים וצבעוניים נצפו על פני מורדות הקלדרה הענקית, רצועת ים תכול, העיר לס פלמס והירק הרב האופף את הסביבה.

המשכנו לביקור **בגן בוטני** ייחודי בו גדלים מאות מיני צמחים, חלקם אנדמיים לגרן קנריה, וחלקם יובאו הלום מן האיים הסמוכים ומאיי מקרונדיה בכלל. בהחלט גן מרשים.

המשכנו ונסענו אל **עיר הבירה לס פלמס**, היא עיר הדקלים הקרויה על שם שפע הדקלים שגדלו באזור. העיר הוקמה על שפך נחל של מים מתוקים אשר השקה בזמנו את תושביה כמו גם את החוות החקלאיות הקטנות שצצו לאורכו. שפך הנהר לים מציין את המקום בו נולדה העיר. כיום, מיעוט המים הזורמים בנחל מנוצל בעיקר לצרכי השקיית השמורה בנחל כמו גם לניצול ייצור משקאות קלים. מרבית המים באי מותפלים. בלס פלמס נמצא שדה התעופה הגדול באיים, והוא מהווה נקודת קשר בין אפריקה, אירופה ואמריקה. את ביקורנו בעיר התחלנו **בשוק מקורה** צבעוני ותוסס. שוטטנו בין הדוכנים ופה ושם אף טעמנו מטעם זה או אחר. מכאן, בהליכה קצרה אל **"בית קולומבוס"**. הבית, הניצב אל מול הכנסייה הראשונה שהוקמה באי היה ביתו של שליט באי בעבר, ואולם במהלך המאה ה-17, לאחר שנעזב, שופץ מחדש וכיום מארח אוסף מרשים של מוצגים, מפות, דגמי ספינות, מכתבים ויומנים המתארים את מסעותיו של כריסטופר קולומבוס הידוע. בילינו כשעה בבית המעניין, סקרנו את מסעותיו ותולדותיו של האיש ושוטטנו בין חדרי הבית המרשימים המנציחים את האווירה הקולוניאלית. גם בלס פלמס (עיר הדקלים) עצר בזמנו קולומבוס בדרכו אל העולם החדש.

המשכנו וצעדנו לאורך חצרות עתיקות וביקרנו **בקתדרלה הגדולה, סנטה אנה**, חלפנו על פני כיכר העירייה המרשימה וחצינו את הכביש הראשי, בואכה רחוב הקניות והאוכל. במשך זמן חופשי ניכר שוטטנו לעצמנו, מי לסעודה, מי לקניות ולצילומים, ומי ל...גם וגם וגם.

אחר הצהריים נסענו לפינה הדרומית של האי אל מרחב נופש אדיר העונה לשם **מס-פלומס** (הרבה יונים). באזור זה, בו התרבו דיונות חול רבות היוצרות מראה סהרי מדברי וקסום, נמצא מלוננו. גדול ומקיף ובהחלט עשוי לארח נופשים רבים. עוד טרם הגעתנו למלון טיילנו מעט בנופי מס-פלומס, צפינו על הדיונות, שמקורן ברוחות הסרה, ולארח ששקעו בים הגיעו לכאן באמצעות הגלים. בלב הדיונות נמצאות לגונות המתמלאות מים בעונת החורף, ומסביבן אלפי מיני עופות המשחרים לרכיכות ותולעים. מכאן השם **"מס-פלומאס"**.

ארוחת ערב ולינה בגרן קנריה

12.2.16 ש' יום 6

מסענו היום לקח אותנו אל חלקו הצפוני של האי. שוב נסענו לאורך דרך הים, חלפנו על פני לוס פאלמאס, צפינו על שכבות הבזלת המעידות על התפרצויות הלבה השונות לאורך התקופות, והגענו ל**ארוקאס**, עיר חשובה שבעבר הייתה מרכז כלכלי גדול וחשוב באי. מסביב לעיר עדיין מגדלים בננות ופפיה בשפע, כמו גם קני סוכר, יש בסביבה מחצבות של בזלת כחולה (סוג של אבן כחלחלה המשמשת לבניה) וכן **מפעל גדול לייצור רום**. זו הייתה תחנתנו הראשונה. ביקרנו במפעל, שמענו את סיפור ייצור הרום, המשקה הלוהט המופק מקני הסוכר, וכן על יצוא המשקה לכל העולם. לאחר טעימות מהן התקשינו להיפרד וקניות, המשכנו הלאה, אל מרכז העיר. כאן פגשנו את **הכנסייה הגדולה ע"ש יוחנן המטביל**. כנסייה ניאוגוטית זאת נחנכה בשנת 1909, והיא פרי תכנונו של חואן דה גרה, תלמידו של גאודי עליו כבר שמענו. ואכן, עיצוב הכנסייה מזכיר מעט את ה"סגרדה פמיליה" בברצלונה.

לאחר סיור בכנסייה ובמרכז העיר, המשכנו לטפס את מרומי האי. בהדרגה חדרנו אל תוך מעטה ערפילים, אל עמק גדול ופורה הנקרא עמק **טורו**. בסביבת העמק שפע אדמות אדמדמות המהוות בסיס פורה לגידול חקלאי, כמו גם הרבה נקיקים בסלע הבזלת המקומי. הגואנצ'ים אשר בקשו להסתתר מפני הכובשים מצאו כאן מפלט בנקיקים וכן מקורות מים. עם השנים, נשלחו נזירים קתולים ספרדים הדוברים גואנצ'ית, לחנך את הילידים על ברכי הנצרות ואולם נתקלו בסירוב ובחוסר הבנה.

הסיפור המסופר הוא על הבישוף המקומי, שקץ בניסיונות הללו, ולכן החליט להטמין פסל של מריה הקדושה התלויה על ענפי האורן. ואכן, עם גילוייה של הקדושה, נבנתה במקום כנסייה מרשימה העונה לשם "**בסיליקת האורנים**", בה ניתן לראות את פסל הקדושה האוחזת בבן הקדוש. פניה חצויים: חלקן מחייכות וחלקן עצובות. העיירה טרור הקטנה והנאה, הייתה למרכז הפולחן הדתי נוצרי באי עד היום. ביקרנו בכנסייה כמו גם במדרחוב הצבעוני המוביל אליה. התרשמנו מהבנייה הקולוניאלית הנאה ולקחנו מעט זמן לעצמנו, לקפה והצטיידות לקראת פיקניק.

המשכנו בנסיעתנו מהעיירה טרור אל מרומי האי. גרן קנאריה הינו אי מעוגל ושיאו ברכס העונה לשם **פיקוס דלוס נייבה**, שגבהו כ- 1940 מ'. חלפנו על פני כפרים קטנטנים בהם התושבים מגדלים לעצמם את חקלאותם, ובעיקר עצי פרי, הדורים, תפוחים וקיווי. בשלב מסוים הובילה אותנו הנסיעה אל הקו המפריד בין צופן האי הגשום והלח, לבין דרום האי השחון. ואכן, המראות שנתגלו לא הותירו בנו שמץ של ספק בנוגע ליופיו של מפגש זה. בנקודה מסוימת עצרנו לתצפית על קלדרה עצומה המצטיינת בנופי סלעים זקורים, כמו גם פסגתו הרחוקה (כ- 80 ק"מ) של הר הטיידה בטנריף. הסלע הבולט, **רוקו נובלו** היה מוקד המשיכה ואולם סביבו עשרות סלעים נוספים אשר שיוו למקום מראה קניוני מעצים. לאחר התצפית המשכנו בנסיעה לכיוון **פיקוס דלוס נייבה**, המקום הגבוה בו נהגו בעבר לאסוף שלג ולדחוס אותו עמוק בבורות טבעיים עמוקים. השלג שהפך לקרח דחוס שימש את המקומיים לשלל שימושים כמו מאכלים ותרופות. אכן, המקררים של פעם. ערכנו לנו פיקניק קצר באחד מיערות האורן הקנרי, במרומי ההר ולאחריו, המשכנו בנסיעה ובתצפיות נוספות, והפעם לכיוון דרום מזרח. למעשה סבבנו סביב האי ממזרח, צפונה, דרומה אל שיא האי, וגלישה לכיוון דרום מזרח. הדרך הייתה מפותלת ומופעי הלבנה והקניונים העצומים היו מרשימים. המשכנו לאורך ה"פאטאגה", הוא **עמק אלף הדקלים**, אשר זימן מראות של נאות מדבר ועצרנו לתצפית אחרונה על הקלדרה העצומה הנפערת לכיוון הים, בואכה מס-פלומס. בדרכנו אף חלפנו על פני כפר קטון המשחזר את אורח חיי הגואנצ'ים.

ארוחת ערב ולינה בגרן קנריה

13.2.16 א' יום 7

תחנתנו האחרונה באיים הקנרים הוא **האי לנזרוטה**. עם בוקר יצאנו לטיסה אל **אריסיפה**, בירת האי. לנזרוטה הוא המזרחי ביותר באיים הקנרים, היבש והחשוף ביותר מצמחייה מבין האיים, מה שמאפשר מפגש עם המון תצורות של סלעים וולקניים. שטחו כ- 800 קמ"ר ואוכלוסייתו איננה עולה על 150,000 נפש. ואכן, המפגש עם לנזרוטה (הקרוי על שם המגלה שלו, לנסלוטו מאלוצ'לו, הנווט מגנואה שהגיע אליו במאה ה-14), היה יוצא דופן יחסית לכל האיים בהם ביקרנו עד כה. בתי התושבים צבועים בלבן בוהק הבולט על רקע המסלע השחור או האדמדם, והחול השחור. נראה כי יש כאן דיסציפלינה עמוקה והצדעה לתפיסת עולם עיצובית אותה הנחיל בזמנו האמן ססר מנריקה, בן האי.

לאחר הנחיתה אספנו את **אינס**, המדריכה המקומית הנחמדה, ועמה נסענו אל הפארק הוולקני **טימאנפייה**, אשר בו הקרקע עדיין רותחת. חזינו בכמה הדגמות הממחישות את האש הלוהטת העולה מבטן האדמה, וסיירנו על פני תצורות ייחודיות של לבה שהתקרשה בצורות שונות. ההתפרצות האחרונה של טימאנפייה הייתה בשנת 1736, וסיימה 6 שנות פעילות וולקנית. רבים מתושבי האי נמלטו אז על נפשם, חלקם עברו לאיים אחרים או למחוזות אחרים. הלבה כיסתה שטח של כ- 200 קמ"ר ושינתה לחלוטין את פני האזור, יחד עם הלבה, כוסו פני האזור בעפר וולקני אשר בהמשך, יתגלה כפורה ביותר.

לאחר ארוחת צהריים בלתי מתוכננת, אך טעימה, המשכנו לכיוון הים, אל צדו המערבי של האי בו מתרומם הר געש כבוי בשם **אל גולפו**. צדו המערבי, הפינה לים, נאכל כולו ע"י האירוסיה והותר

אחריו שלל תצורות מקסימות, כמו גם לגונות צבעוניות בהן התפתחו אצות ומיני פלנקטון. המשכנו וסיירו לאורך חופי ים, צפינו במערות טבעיות שנוצרו בשפכי הלבה, וכן בבריכות מלח, בכפרים מקומיים צבועי לבן ויקבי יין. עצרנו לטעימה של אחד מיקבי האזור, המייצר את היין המפורסם מלבסייה. שיטות גידול הגפנים הינן ייחודיות לאי, ואכן ראינו את מעגלי האבנים התוחמים את הגפנים, הנטועות בתוך גומות קטנות. חומת האבן מגנה על הצמח מפני הרוחות ואילו הגומה הקטנה אוספת את מי הטל ומרווה את הגפן.

לסיום היום המעניין ביקרנו בביתו של האמן סר מניקה, יליד האי. מניקה נחשב לאחד מראשוני האמנות הסביבתית. החל דרכו כצייר, הושפע מציירי בני דורו ואף השפיע עליהם, למד במדריד ובניו יורק, והציג ברחבי העולם כולו. מששב לאי, במחצית המאה ה-20, הקדיש את חייו האמנותיים לשימור, שחזור ובעיקר ליצירת אמנות הנשענת על חומרים טבעיים, על נופי האי, על תרבות הגואנצ'ים שחלפו מן העולם וכל דבר סביבתי אחר. מהר מאוד יצר מניקה שפה אמנותית משלו, אירח רבים בביתו ואף נהג להצטלם במהלך יצירתו, על מנת להפיץ את המסר שלו ברחבי העולם. מניקה אחראי על כמה פרויקטים ישובים באי בהם נבקר בהמשך, ואולם ביקור בביתו, בית בו התגורר ויצר, נתן הסבר מקיף על כוונותיו ויצירתו של האמן. הבית עצמו הוקם בשנות השבעים על בסיס חמש בועות בזלת גדולות. בכל בועה הוכשר חדר גדול, אם לצרכי אירוח, אם לצרכי בריכה נאה, ואם לעבודותיו של האמן. שילוב החומרים הטבעיים בפסלים, ציורים, חפצים שונים שנאגרו, היה מרשים והמחיש את הוורסטיליות הייחודית של סר מניקה (1919 – 1992).

ארוחת ערב ולינה בלנזרוטה.

את הבוקר החדש המפציע, התחלנו בביקור במערות השונות ברחבי האי. לאורך השנים ועם ריבוי ההתפרצויות הוולקניות באי, נוצרו בו מנהרות לבה רותחת, אשר חלחלו דרך שכבת לבה עליונה, התקרשו בצדיהן והותירו חללים ארוכים וארובות. הר הגעש לה-קורונה, הוא הגבוה באי, מתנוסס ל-690 מ' וממנו התפרצה לבה רותחת לפני כ-20,000 שנה.

התחלנו בביקור במערה הראשונה, **Cueva de los Verdes**, הקרויה על שם המשפחה שהחזיקה בה. המנהרה הארוכה שמשה בזמנו כמפלט ומסתור לתושבי האי מאימת שודדי ים ובוזזים שנהגו לפקוד את המקום במרוצת המאות 17,18. כשצעדנו לאורך המנהרה הארוכה, טיפסנו וירדנו על פני מדרגות, הרכנו ראשית מתקרות נמוכות ובעיקר, חזינו בשלל תצורות של עבודה "זחילת הלבה". יכולנו לראות שם מיני סלעים, בורות, קירות משויפים ונטיפי לבה. התהודה הייתה מרשימה ואפילו ניסינו כוחנו בשירה. בשלב מסוים הגענו לאולם מרשים וגשר אדיר במרכזו, המפריד בין תקרתו לקרקעיתו. זוכרים את האבן שנזרקה? כביכול למדוד את עומק הקרקעית? ההפתעה הייתה מלאה כאשר בריכת מים קלטה את האבן והמחישה עד כמה מושלמת ההשתקפות של המערה במים שקטים.

המשכנו אל מערה נוספת **Jameos del Agua**, הקרובה יותר אל הים. סדרת ארובות גדולות אשר בעבר שמשו כמזבלה לתושבי האי. אלו נוקו והוכשרו לביקור ע"י סר ממנריקה.

מכאן, המשכנו אל בירתו העתיקה של האי, **טגיסה**. מזג האוויר התעמר בנו הפעם, ערפילים וגשמים קבלו את פנינו, ולאחר הצצה במרכז הקולוניאלי של העיר ובכנסייתה, התפזרנו בשוק המגוון לעניינינו. משהתבהר מעט, עלינו אל גבעת "**סנטה ברברה**" שבטגיסה. בה ניצבת המצודה העתיקה שהגנה על תושבי האי מפני שודדי ים, וצפינו על המרחב העצום ועל העמק הנאה בו בנויה העיר.

המשכנו מכאן לפינה הצפון מערבית של האי, אל **מירדור דל ריו** (מצפה הנהר). בדרכנו חלפנו על פני עשרות כפרים קטנים ולבנים, הנטועים בעמקים פוריים. המצפור הוקם ע"י סר ממנריקה בגובה של

400 מ' על מה ששימש בעבר בונקר לצבא הספרדי. המעוז הוקם בידי הספרדים בעת מלחמת ספרד ארה"ב (1898), מלחמה שהסתיימה בתבוסת ספרד ובכיבוש כמה מהקולוניות שלה ע"י האמריקאים.

במוצב נטוש זה הקים 300 מצפור מרשים הצופה לעבר חמישה איים בלתי מיושבים הסמוכים ללנזרוטה. הנוף התבהר לו כמו בהזמנה, וסיפק לנו הזדמנות מצוינת להכיר את האוקיינוס והאיים הסמוכים, ובעיקר, את המתלול האדיר עליו ניצב המצפור.

לקינוח, חזרנו לאוטובוס וביקרנו בגן הקקטוסים, גם הוא פרויקט ייחודי של מנריקה. אם כן, אי שלם סר לאמנותו ולגחמותיו של האמן, ונראה כי כולם מעריכים את פועלו עד היום ומשמרים את מורשתו.

ארוחת ערב, מפגש סיכום ולינה בלנזרוטה

15.2.16 ג' יום 9 חזרה הביתה

עם בוקר התחלנו בנסיעתנו הביתה, דרך ברצלונה.

לסיכום: חווינו 8 ימים מלאי הפתעות. פגשנו קבוצת איים המשלבת טבע פראי, צומח ייחודי, ארכיטקטורה קולוניאלית, קרנבל צבעוני ותושבים החיים בצניעות וגאים בהשתייכותם לקנרים.

היה כף, תודו בכך. נכון?

מקווה לראותכם שוב באחד מטיולי בריזה

שלכם: עוזי טאובר, "בריזה"

